

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

362.

Szerző: *-jó!*

Hely

Cím: *Egy kis pedagógia*

Idő

"1917"

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Személy

Bp.

1917. L. 31.

Helyezés

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Egy Kis pedagógia.

Iómodu és jószívü embereknek.

Budapest, máj. 29.

Szándéklomban jártam, fuvarost kerestem és így vetődtem ki a Szent László-útra. Minthogy a budapesti ember Budapestet ismeri a legkevésbé, meg kell magyaráznom, merre van ez az út. Künn, az Angyalföldön, az Aréna-, meg a Hungária-úton túl halad a Városhíget mögött nyilegyenesen: Újpestnek. Igazi külváros: hőséges por, néhány nagy ház, sok düledező viskó, rozszant kerítések, az utcán játszadozó gyerekek és hébe-hóba a döcögően rázó omnibusz, a mely a Hermína-útról indulva, ballag végig a Szent László-úton. Erre még gémeskut is akad, tegelészó kecske, a napon sütőkéző dísznő és kieneset érő baromfi, a mely vágyakozón pislog a napraforgóra, a mely amonnan tulról bólogat bizalmasan a jövevény felé. Egy meglehetősen nagy, füvel benőtt és mint különféle nyom elárulja, ember és állat által sűrűn látogatott térség egyik oldalán, mint valami komor vár, hatalmas vöröstéglás ház állítja meg a vándort. A sarkon túl szegény emberek csapata tódul a kapun kifelé. Meztlábas kis fiuk, póttöm leánykák, korán éhervadt asszonyok, olyik ölbéli gyerekekkel, végeszakadatlanul jöttek kifelé és mindenik kisebb-nagyobb lábast, bőgrét szorongatolt a kezében. Valami fehér púp volt benne, gőzölgően meleg. Megszólítottam az egyik hét-nyolc éves polgártársat:

— Mit viszol öcsikém?

— Tejeskását.

— Hol kaplad?

— Itt az iskolában. Kapunk mindennap az

igazgató bácsitól.

Mi sem természetesebb, mint hogy bementem kissé körülnézni abban az iskolában, a hol mostanság tejeskását osztogatnak. Az igazgató nagyon szívesen fogadott és kauluzolt. Meglátszotti rajta is, meg a tanítónőkön is, a kikkel körutamon beszélhettem, mennyire örülnek, hogy beállit végre egy kapus ember hozzájuk a világ végén és érdeklődik az iránt, a mit ők annyi szeretettel végeznek. Meg is vallották, hogy ezt az érdeklődést még sáloros ünnepen is csak elvétve tapasztalták, pedig szívesen vennék, mert csak hasznára lenne annak a pedagógianak, a melyért a főváros szolgálatában fáradoznak. Maga a ház, ez a fővárosi elemi iskola, valóóságos utvesztő: lépcső erre-arra, kis udvar, nagy udvar, ajtó itt is, ott is, nem egyhamar ismeri ki magát az ember. Hát még a mit mutaltak: kisdudó, elemi iskola, háztartási iskola, napközi otthon; nagy könyha, a melynek téres tüzhelyein rotynak a fazekak; spájz kövér zsákokkal, cukorral, zsirral; emitt az egyik tanítónő etet tejeskásával, vagy harminc csöppiséget, flut, leányt vegyesen; amott egy másik ellenőrzi és lyukaszítja át azoknak a jegyét, a kik hazaviszik az ennivalót; odébb a lisztbizottság buzdgolkodik és tőszomszédságában a fatalpu szandálok raktára terjeszkedik. Alig tudja követni a szem a sok látnivalót, a mely ebben a modern iskolában eléje tárul. A tanítónők kedvesek, jókedvűen, mosolyogva végzik munkájukat és mint valami óriás gyártelep százszemű és százkezű intézője mindenütt ott van a rendkívül buzdgolkodó és mindenre figyelő még fiatal igazgató.

Szellős, nagy szobában gyönyörű látnivaló. Harminc apró ember falatozik. Ott ülnek egymással szemben a hosszú asztalnál és miután jó hangosan

clenekelt *Isten hozta!*-val eleget tettek a vendég iránt való udvariasságnak, tovább kanalazzák a tejeskását. A leghátso padban egymagában szőkehaju, kékszemű kis lurkó terpeszkedik. Ő már végzett. Szinte látszik, hogyan dagadozik megtelt gyomrocskája. Nevet rámo bátran, bizalmasan. Tréfásan meglenyegetem az öklömmel. Még szélesebben nevet. A háttal felém lévő lánykák, néhány igazán szép angyal-arcooska, kíváncsian hátratekintenek és mind nevet. Ezek bizony nem félnek, látszik, hogy gyerekekkel bánni tudó, jó emberek kezében vannak. De egyre nagyobb lesz a zaj: a tejeskása elfogy, a tányér kiürül és a kanál mindegyre erősebben csapódik a tányérhoz, a mint a gyerekek kivakar-gatják még az utolsó maradékot is. Ez a legpompásabb zene, a legszebb látnivaló: szegény gyerekek, a mint jó étvágygal falatoznak. Ha tehetném, a sok jómódu embert, a ki sokszor nem tudja, mit csináljon az idejével, délelőttönként kirendelném ide, nézzék végig csak egyszer is azt a tömeges etetést, tudom, egy sem menne el, ha csak egy kissé fogékony is a szive, a nélkül, hogy a gyerekek élelmezésére, az intézmény fejlesztésére és állandósítására pénzt ne adna. Mert ez az etetés csak ideiglenes, háborus intézmény, holott mindig nagyon megvan a létjogosultsága és most a háboruban meglehetősen nehézséggel küzd. Egyik legismertebb bankigazgatónk felesége vállalta magára minden elismerésre méltó nagylelkűséggel, hogy naponta ezer szegény kis gyerekek tejeskását ad. És már a tél közepe óta élvezi négy iskolára fölosztva az ezer gyerek ezt a jótéteményt.

A konyhában egy fiatal tanítónőnek a felügyeletével folyik a munka, két szakácsnő főzi a gyere-

keknek az ebédet, három kis lány babot válogat, egy negyedik meg hamisan nevetve mosogatja a kanalakat. Ezek a napközi otthonnak dolgoznak. A háztartási iskolában a tanítónőkkel egy asztalnál ülve éppen most kanalazzák a növendékek a magukfőzte levest és a tűzhelyen ott melegszik a szépen pirosuló lekváros palacsinta.

A főváros közoktatásügyi szakosztálya valóban szép munkát végez ezeknek az intézményeknek a fejlesztésével, a melyek nagyon megérdemlik, hogy szélesebb körök vegyenek róluk tudomást és támogatására siessenek. Most, a mikor mindenki a jövő nemzedék megmentéséről szónokol és reszkető hangon elszavalt hazafias-frázisokkal van tele a levegő, tessék belenyulni a mély és teli zsebekbe, tessék ezekre a helyekre, a szegény gyerekek táplálására pénzt küldeni. Mert szükség van rá és magam hallottam, mi minden részlettel kell foglalkozni ezen a téren a pedagógiának. Az igazgatói szobában megszólalt a telefon és azt jelentette valaki, hogy sajnálja, de a pájslit nem sikerült a gyerekek részére megszereznie. Azután az igazgatónak a következő telefonos érdeklődését hallgattam végig:

— Kérem szépen, ugy-e maguknál ugy készítik a salátafőzeléket, hogy apróra összevagdalmják. Mert nálunk egy darabban főzték meg. Megkóstoltam és kissé erősen — hogy is mondjam csak — fűüzünck találtam. A gyerekeknek azonban így is

izlett és nagyon szívesen ették. Hát összevagdadják.
No, majd holnap mi is megpróbáljuk összevagdaltva!

Úgy-e bizony furcsa és megmosolyogni való,
ha az ember pedagógiát ígér és főzésről meg evésről
ír? Nemde különös, hogy egy nagy fővárosi elemi
iskola igazgatója minden erejét, energiáját arra
használja, hogy megtanulja, mikor jobb a saláta-
főzelék, egészben-e vagy darabkákra vágdosva, és
mindig abban fő a feje, hogy legyen a gyerekeknek
ennivalójuk? Dehát, kérdem, nem ez a legmodernebb
és legszebb pedagógia? Az úr ír valóban nincs ak-
kora fontossága, mint a gyerekek egészsége, tiszta-
sága, testi jóléte, értelmének fejlesztése, bizalmának
fölkeltése. Amazt pótolni lehet, ezeket ellenben, ha
idejében elmulasztottuk, soha többé! És lesz-e em-
ber, a ki ha mindezt egyszer végignézte — bár men-
nél többen néznék végig, nem megerőtető a kirán-
dulás a Szent László-utra — lesz-e ember, hogy há-
lával ne gondolna a főváros közoktatásügyi osztá-
lyára, azokra, a kik anyagi áldozattal segítségére
vannak és melegen meg ne szorítaná az iskola min-
denről gondoskodó igazgatójának a kezét?